

מפגש עם מגוון הקולות בהקשר לשימוש בקנאביס / גראס

הסדנא פותחה על ידי: אירית רן, רותי תוינה, אורלי אבינועם- מדריכות ביחידה

קהל היעד: כיתות י'-י"ב

מטרות:

- להציף מגוון של קולות בנוגע לשימוש בקנאביס (גראס), ולסייע למתבגרים לזהות בתוכם "קולות" ועמדות כולל קולות מוחלשים.
- לברר עם המתבגרים את העמדות והתפיסות שלהם בקשר לשימוש בקנאביס.
- לחשוף את המתבגרים לכלים לבחינת מידע המגיע ממקורות שונים, כדי שיוכלו להתמודד עם המסרים והמידע שהם קולטים במציאות העכשווית.
- מתן מידע על השפעות הקנאביס על מתבגרים (נספח מספר 2)

למנחה: בעידן הנוכחי, כשהמציאות והשיח הציבורי "מאתגרים" את השיח עם מתבגרים אודות השימוש בחומרים בכלל ובקנאביס בפרט, זקוקים הם למפגש משמעותי עם מבוגר, שהשיח איתו יאפשר להם לקבל כלים כדי להתמודד עם המסרים והמידע שהם קולטים, לגבש לעצמם עמדות, לרצות לדעת יותר, ולחפש מידע אמין ומהימן אודות חומרים פסיכו אקטיביים והשלכותיהם.

האתגר שלנו- לייצג עבורם עדיין את ה"שמרנות" אך להישאר רלוונטיים, להזמין לדיאלוג לא שיפוטי ולא ניהולי אך כזה שנשען על תפיסת עולם ערכית ברורה. המתבגרים זקוקים לשיח, לא להטפה או אזהרות. השיח על שימוש בחומרים חשוב שלא יעסוק בעיקר בהיבטים של גבולות, של החוק, המותר והאסור או יתמקד רק בהבהרת הנזקים וההשלכות. אנו מאמינים כי בעבודה עם מתבגרים **הדגש צריך להיות על הפן הרגשי, ערכי ופחות דגש על המעמד החוקי של סם זה או אחר.**

מצורף נספח "טיפול בהתנגדויות- שאלות ותשובות", הרשות למלחמה בסמים

ואלכוהול, 2014

מהלך המפגש:

מפזרים היגדים על הרצפה. (מצורפים בהמשך).

- א. כל משתתף מתבקש לבחור שני משפטים: "משפט אחד שמייצג את הקול שלי" ומשפט אחד שמייצג את ה"קול של ההורים שלי".
- ב. בזוגות: המשתתפים מתבקשים לשתף בבחירה שלהם ולהתייחס ל: (למנחה: כדאי להדגיש את מגוון הקולות שעולים בשיח מתוך כבוד לכל הקולות, הרחבה בנושא בנספח מספר 1.)
- האם "שמעתם" בתוכם קולות ש"מתנגשים"? הצביעו עליהם.
  - האם הקולות המתנגשים היו קולות שלכם אל מול קולות ההורים או קולות של אחרים?
  - האם זיהיתם גם "קולות" שלכם שמתנגשים?
- ג. במליאה:
- המנחה מאפשר לשתף בתובנות מהשיח בזוג- מה מצאתם ששותף לכם? מה שונה?
- הקשבתם לקולות השונים שעלו בכיתה: מה אתם מזהים? מה משותף, מה שונה? מה דעתכם?
- אילו דילמות עולות? איזה קונפליקטים?
  - היכן הקושי?
  - מה אתם יודעים/ שומעים על קנאביס? על מה מתבסס המידע/מקורות מידע?
- במחקר האחרון של ארגון הבריאות העולמי נמצא שיש עלייה בשימוש בקנאביס בקרב מתבגרים (8.5% מהמתבגרים בשכבה י' דיווחו על התנסות בקנאביס ב-12 החודשים האחרונים לעומת 5.4% ב-2011). כמו כן עולה כי מתבגרים תופסים (חושבים על..) את הקנאביס כפחות מסוכן מהאופן בו תפסו אותו בעבר. **נסו להסביר את הממצאים הללו.**
- האם יש, לדעתכם, הבדל בין שימוש בקנאביס בקרב אנשים שונים, בגילאים שונים?
  - אילו הייתם צריכים להעביר מסר לחבר טוב, לאח צעיר מכם על קנאביס- מה הייתם אומרים לו?

- מה הקשר בין התבגרות ושימוש בקנאביס ?
  - מה יכול, לדעתכם, לקדם את המסוגלות להתמודד עם משימות גיל ההתבגרות (גיבוש זהות, לימודים, התמקמות חברתית, חברות, זוגיות, יחסים עם ההורים...)
ללא שימוש בחומרים?
- ד. לסיכום: המנחה יחזור על עיקרי הדברים שנאמרו ע"י המשתתפים.

מספר מסרים שחשוב להדגיש (הרחבה ניתן לקרוא בנספח מספר 1 ונספח

מספר 2)

שימוש בחומרים פסיכו אקטיביים (חומרים משנים מצב תודעה כמו : אלכוהול, חשיש, מריחואנה....) קיים מאז ומתמיד , לאורך ההיסטוריה אנשים צורכים חומרים מסיבות שונות. חשוב, שנהיה מודעים לעמדות שלנו בנושא , ל"קולות" הנשמעים בתקשורת ובשיח הציבורי, ולהבין כיצד זה משפיע עלינו ועל הבחירות שלנו. חשוב, שיהיה לנו מידע אמין ומבוסס על הקנאביס והשלכותיו, על הסיכונים שבשימוש בגיל ההתבגרות, ושנגבש ידע שיעזור לנו לקבל החלטות לטובת חיים בריאים וערכיים.

כדאי שנדע על: לגליזציה, הפללה , אי הפללה -

הסקרים מציגים נתון חד משמעי כי מרבית האוכלוסייה אינה בעד לגליזציה. ברור שבצד התומכים בלגליזציה יש ציבור הרבה יותר קולני, אבל אין בכך להעיד שמדובר ברוב. הסקר האחרון (2014) מראה כי יותר משני שלישי מהאוכלוסייה אינה בעד לגליזציה: 81% מבני נוער בגילאי 12-17, 28% מצעירים בגילאי 18-21 ו- 34% בלבד ממבוגרים בגילאי 22-40 .
כרבע עד שלישי מהאוכלוסייה תומכת בלגליזציה : 19% מבני הנוער, 28% מהצעירים ו- 34% מהמבוגרים.

שימוש בחומרים כגון אלכוהול, סמים וטבק מסוכן לבריאות . הסיכונים בשימוש

בקנאביס בגיל ההתבגרות -

- ✓ מפריע למתבגר בתהליכי התבגרות ב"פיתוח שרירי התמודדות"
- ✓ פגיעה בהתפתחות המוח
- ✓ פגיעה בכישורים מוטורים
- ✓ פגיעה בתפקודי למידה
- ✓ פגיעה בזיכרון
- ✓ פגיעה במוטיבציה

✓ מגביר סיכון לפסיכזה

החלוקה של סמים ל'קלים' ו'קשים' - מעבירה רושם שיש סמים שאפשר לקחת ושיש סמים שעדיף לא לקחת. למעשה, כל הסמים נכנסים תחת קטגוריה של חומרים שמשפיעים באופן משמעותי על המוח. לכן, צריך לדעת מה יכול להתרחש במידה ולוקחים אותם. אנחנו לא יודעים מה זה "קשה"? העובדה היא שמדובר בסם שעלול לגרום לנזקים למי שמתמש בו.

ילד שמאושפז בכפר גמילה, לא משנה לו אם הוא שם בגלל סם "קל" או "קשה". בשביל אמא ואבא שלו, הלב נקרע, העולם נעצר, והכאב והתמודדות קשים מנשוא.

השימוש במריחואנה לצרכים רפואיים

אמירות כגון - "קנאביס רפואי- זה אפילו עוזר.... אז זה בסדר- מה אתם רוצים..."

השימוש במריחואנה לצרכים רפואיים מותרת רק למי שזקוק לה. כמו כל תרופה אחרת. יש לשימוש בה תופעות לוואי שאם את/ה חולה, השיקולים של "בעד ונגד" משתנים.

מדינת ישראל היא בין המדינות המובילות בעולם בכל הקשור לשימוש במריחואנה לצרכים רפואיים. אבל חשוב גם לדעת לעשות את האבחנה בין השימוש למטרות רפואיות ובין השימוש למטרות אחרות.

כידוע, יש שימוש נרחב במורפיום לצרכים רפואיים לאותם חולים הזקוקים לו. ברם, אף אחד לא חשב שזו סיבה לעשות ליגליזציה לסם האופיום!

אנחנו בעד הרחבה אחראית של ההיתרים למריחואנה לצרכים רפואיים, אבל הדבר צריך להיעשות באחריות, על מנת שהמריחואנה לצרכים רפואיים לא תגיע לידיים הלא נכונות. בדיוק כמו ריטלין, מריחואנה טובה למי שזקוק לה ועלולה לגרום נזק למי שמתמש בה ללא צורך רפואי. ובדיוק כמו ריטלין, צריך לשמור על כך שלא תגיע לידי מי שלא זקוק לה למטרות רפואיות. הניסיון להשתמש בהיתר לשימוש במריחואנה לצרכים רפואיים כזר לגליזציה כללית של המריחואנה יכול להוביל למצב בו גם מי שנזקק למריחואנה לצרכים רפואיים לא יקבל אותה.

סיכום המפגש:

✓ משהו חדש שלמדתי במפגש.

✓ משהו שלמדתי על עצמי?

✓ משהו שהתחדד לי: תובנה, מסקנה, שאלה...

✓ משהו שהפריע לי במפגש.

מגוון "קולות"

- Ⓞ זאת בחירה של כל אדם לעשות מה שמתאים לו
- Ⓞ יש סמים קלים וסמים קשים....
- Ⓞ כולם משתמשים בזה ....
- Ⓞ עדיף גראס מ"נייס גאי"
- Ⓞ זה גיל ההתבגרות ורוצים להתנסות בהרבה דברים
- Ⓞ זה לא חוקי בארץ
- Ⓞ אפשר להתמכר לזה
- Ⓞ זה עלול להידרדר....
- Ⓞ יש דרכים אחרות להתמודד עם ייאוש ודיכאון .
- Ⓞ אם הילד שלי היה מעשן מדי פעם הייתי מאוד מודאג .
- Ⓞ אם הילד שלי היה מעשן מדי פעם זה לא היה מדאיג אותי.
- Ⓞ הסמים משפיעים על ההתנהגות הוא יכול לעשות שטויות ..
- Ⓞ זה קיים בכול מקום , עושים מזה סתם עניין. מיותר..
- Ⓞ אתה אף פעם לא יכול לדעת איך זה ישפיע עלייך
- Ⓞ מי שמעשן סמים כנראה יש לו קשיים רגשיים.
- Ⓞ עישון סמים פוגע בתפקוד
- Ⓞ לסמים קלים לא מתמכרים
- Ⓞ לסמים קלים כן מתמכרים.
- Ⓞ הג'וינט מאפשר להתחבר זה לזה .
- Ⓞ מריחואנה/קנאביס זה טבעי ובריא (עשוי מצמח....)
- Ⓞ מה כבר יכול לקרות? כולם מעשנים.... שותים....
- Ⓞ אני יודע לשמור על עצמי , גם אם אשתמש לא יקרה כלום.
- Ⓞ לא צריך להשתמש במריחואנה/קנאביס כי זה גורם להתדרדרות.

- Ⓢ מי שמתמש יודע מה הוא עושה.
- Ⓢ צריך להשאיר את המריחואנה/הקנאביס לשימוש רפואי.
- Ⓢ מריחואנה/הקנאביס לא פוגע בכלל ולא גורם לנזק.
- Ⓢ מחקרים מעידים שהשימוש במריחואנה/בקנאביס בריא.
- Ⓢ ההשפעה על אדם המשתמש במריחואנה/בקנאביס היא שהוא הופך לשמח, לעומת אדם המשתמש באלכוהול שהוא הופך לאלים.
- Ⓢ עישון מריחואנה/קנאביס זו לא דרך להינות.
- Ⓢ אדם שצוחק בלי סיבה הוא אידיוט, חזה מה שגורם העישון.
- Ⓢ יותר טוב מאלכוהול אתה לא פוגע באף אחד חוץ מאשר בעצמך.
- Ⓢ מי שיש לו דעה מגובשת לגבי עישון גראס, קשה לשנותה.
- Ⓢ מתבגרים מאוד מושפעים, ולכן מתנסים בעישון.
- Ⓢ המריחואנה/הקנאביס לא פוגע.
- Ⓢ יש אנשים, שעישון קנאביס עוזר להם.
- Ⓢ לא אספר, אם נער מעשן- זו בעיה שלו.
- Ⓢ בן אדם שמעשן גראס הוא אחל'ה אדם.
- Ⓢ לא חסרים מקומות בהם ניתן להשיג גראס בכל מקום.
- Ⓢ סמים יכולים לדרדר אנשים לדברים קשים.
- Ⓢ המריחואנה/הקנאביס גורם להתמכרות.
- Ⓢ מי שמעשן זו בעיה שלו.
- Ⓢ אני מכיר אנשים בסביבתי שמעשנים

נספח מספר 1: רקע תיאורטי למנחה מתוך "אלכוהול-עוד צדדים לסיפור"- היחידה למניעת סמים, אלכוהול וטבק, שפ"י

- הקול שרוצה להיות צודק הוא לעיתים קרובות קול הרסני שכן הוא עושה שימוש ברעיון הצדק כדי לשרת צרכים רגשיים חברתיים או אישיים אחרים. בדומה לכך, ניתן לשמוע בקול שרוצה אלכוהול משאלה סמויה לביטחון, רוגע והשתלבות חברתית. משאלות ורצונות כגון אלו ניתנים לסיפוק בדרכים אחרות ומיטיבות יותר.
- גם בקרבנו המבוגרים ניתן לזהות קולות דומים ייתכן שקולות אלו נחלשו עם השנים, (לעיתים לצערנו...) אולי המפגש עם הצעירים יכול לעורר אותם ולהציפם אצלנו. רעיון הקולות מחדד אצלנו את ההבנה שכל הקולות לגיטימיים ויש להקשיב להם, להבינם, ולזהות את המשאלות המסתתרות בתוך הקולות. עלינו להיות קשובים ולזהות בתוכנו גם את הקול שרוצה לעשות שימוש באלכוהול, להבין אותו באופן רחב יותר (הקול שרוצה אלכוהול מבקש למעשה ריגוש, שייכות ורוגע).
- חידוד המודעות העצמית יסייע לנו לבדוק עם המתבגר כיצד ניתן לתת מענה לקול זה בתוכו, אבל באמצעים אחרים, נועזים, ייחודיים אבל שלא מסכנים אותו.
- אל לנו לבטל קולות כי כל הוא עולם ומלואו, גם הקול שמבקש לשתות אלכוהול. אל לנו לנסות להשיג אינטגרציה בין הקול לקול ההופכי לו. עלינו לאפשר להם להכיר אחד את השני וללמוד לחיות בשיתוף פעולה לא הרסני. שיתוף הפעולה יכול להביא את המתבגר לסלול לעצמו מסלולי חיים שונים ומגוונים ובעיקר ייחודיים.
- דיאלוג טוב עם מתבגרים מתקיים כשיש פחות חלוקה לטובים ורעים, שליליים וחיוביים. לכל קול יש יתרונות וחסרונות כך לכל דבר בעולם. הדבר מאפשר להגיע לקולות שמעודדים אצל הצעירים את השימוש בסמים ואלכוהול ולבחון איך אפשר לספק אותם ואת צרכי אותם קולות בדרכים אחרות – אחרי שהקשבנו להם וראינו את עולמם המלא.

על פי- ד"ר עודד מבורך, ביחסי מורה/הורה- מתבגר -

- על המבוגר להכיר בכך שהקול המרכזי שהוא משמיע הוא הקול שמעורר לעיתים קרובות התנגדות אצל המתבגר. עליו לזהות בקרבו קולות נוספים, מנוגדים לקול המוכר. ובעזרתו לפנות למתבגר ולחשוף אצל המתבגר את הקולות הנאבקים

בתוכו, הקול המתריס וגם הקול הממוסד יותר ולאפשר לכולם לקיים דיאלוג זה עם זה.

- אמירות חד משמעיות, כמו נכון ולא נכון, אמת או שקר, משרתות גם את התפיסות הקיצוניות, את השחור לבן המאפיינות את המתבגר. כדי לפלס דרך לכל הקולות של המתבגר, על המבוגר להציג נינוחות וקבלה עצמית שלו עצמו על ריבוי הקולות בתוכו, תוך מתן דוגמאות אישיות, ובכך יאפשר למתבגר להכיר בריבוי הקולות שלו עצמו.

- הקולות של המתבגר הינם קיצוניים ולוחמניים לעיתים. שיח בין הקולות הוא בבחינת "מפגש בין אויבים". מפגש מרגש, מפתיע ומאתגר אשר מרכז את המאבק הפנימי ומאפשר תוך כדי כך מתן ביטוי לקולות נוספים שמסתתרים בנפש הנער

- חשוב לזכור ששינוי הינו תהליך ארוך טווח אך השיח בין הקולות מרגש ומפתיע ומהווה אתגר מעניין עבור מתבגרים ואינו נשמע כמו הטפה של מבוגרים.

כדי שיתקיים שיח צריך שיתקיים מפגש! המפגש בין המבוגר למתבגר הינו מפגש מורכב המכיל לא מעט קשיים. קשיים הקשורים לגורמים רבים, חלקם קשורים לאדם כפרט (תהליכים שעובר עם עצמו, בעצמו) וחלקם קשורים לתהליכים חברתיים. לכולנו צורך רגשי להיות בקשר משמעותי. האם נוכל לבוא לשיחה עם המתבגרים כבאים לקראת מפגש בינאישי, מפגש בין אנשים... "לבוא מעמדה של הקשבה, מעמדה של סקרנות, מעמדה של אי ידיעה והפתעה. זו הזמנה למפגש עם התלמיד, להקשבה לצרכיו, להכרת חלומותיו וקשייו. הדגש הוא על המפגש האנושי שנוצר בין אדם לאדם ותחושות מיוחדות שהוא עשוי להוליד, כמו אמון, בטחון, קירבה ותמיכה..." (מתוך - "דיאלוג מורה-תלמיד).

נספח מספר 2: מתוך אתר הרשות למלחמה בסמים ואלכוהול, יולי 2014

לגליזציה של השימוש בקנביס, דה קרימינליזציה ואי הפללה"

טיפול בהתנגדויות – שאלות ותשובות

1. "אף אחד לא מת מעולם ממריחואנה...."

נכון לא מתים מקנאביס, אבל לא צריך למות כדי להינזק. פגיעות נפשיות, קוגניטיביות ופיזיולוגיות בקרב בני נוער, אחוזי התמכרות גבוהים, ירידה משמעותית במוטיבציה ובהשגיות בלימודים ועליה בסיכון לתאונות דרכים ועוד ועוד, הן סיבות מספקות בכדי להיזהר מהסם ומהשפעותיו.

2. "יש מלא מחקרים שמראים שקנביס לא מסוכן".... (או: "על כל מאמר שתביאו לי על השפעות שליליות של הקנביס, אוכל להביא לכם 5 אחרות, על ההשפעות החיוביות"....)

המציאות מוכיחה שיש נזקים משמעותיים וכאשר מדובר בבני נוער הם עלולים להיות בלתי הפיכים. בקולורדו, שם החלה לאחרונה הליך של לגליזציה, המתיר שימוש רק למבוגרים, ובכל זאת רואים כבר עכשיו עליה במקרי האשפוז של ילדים ומבוגרים, כאחד, כתוצאה מצריכת מריחואנה. אחוז התאונות בארצות הברית שנגרמו תחת השפעת מריחואנה, שילש את עצמו, תוך עשור ועוד.

<http://www.haaretz.co.il/news/science/.premium-1.2324841>

<http://www.themarker.com/wallstreet/1.2338179>

3. "גדולי האומה / יוצרים גדולים, השתמשו בקנביס וטראו לאן הם הגיעו" (או: "אפילו מובילי דעה בארץ ובעולם, כמו אובמה או שרים בממשלה אמרו שהשתמשו, אז כנראה שזה לא בעייתי כמו שאתם מנסים להציג את הדברים"....)

הרבה אנשים התנסו, אבל רבים מאלו שהתנסו מודים שהמריחואנה לא תרמה להם ואף הזיקה. גם נשיא ארה"ב ברק אובמה טען שאינו משתמש ואמר שלא ירצה שבנותיו ישתמשו במריחואנה.

כל המחקרים, מראים שיש נזק פיזי ונפשי בשימוש בסם בעיקר בגילאי ההתבגרות כולל נזק בלתי הפיך בהתפתחות המוח.

18% מהמאושפזים, בני 15 עד 25, בכפר הגמילה "מלכישוע" נמצאים שם בגלל התמכרות למריחואנה, כאשר המחקרים מעידים כי בקרב המבוגרים עומד שיעור ההתמכרות למריחואנה על 9%.

נכון, מריחואנה לא פוגעת בכולם, אבל לא ניתן לדעת מראש במי תפגע או במי לא, האם אתם רוצים להמר באם היא תפגע בכם או לא?

אנו מניחים שאתם מכירים את "מועדון ה-27" (קבוצת זמרים, שמתו כאשר היו בני 27. ביניהם – ג'ניס ג'ופלין, ג'ימי הנדריקס, ג'ים מוריסון, אימי ויינהאוס), רובם החלו בשימוש במריחואנה והמשיכו לסמים כגון הירואין, קוקאין, קראק וכו'.

4. "עובדה שבאמסטרדם / קולורדו / ושינגטון וכיו"ב הבינו שזה לא כ"כ נורא..."

(או:) "למה בהולנד ובארה"ב מותר ואצלנו לא?"

יש היום רק שתי מדינות בעולם שבהן יש לגליזציה מלאה - צפון קוריאה ולגליזציה מלאה לשימוש של מבוגרים באורוגוואי, בנוסף שתי מדינות (states) בתוך ארה"ב - ושינגטון וקולורדו. חוץ מצפון קוריאה, לה אנחנו בטח לא רוצים להידמות, מדובר בניסיון של חודשים ספורים, עדיין אין דרך לדעת מה ההשפעות, החיוביות והשליליות.

בכל שאר העולם, שימוש במריחואנה אינו חוקי. יש מקומות שבהם נהוגה מדיניות אי-הפללה (לא מעמידים לדין בגין שימוש עצמי), אבל עדיין מדובר במעשה שאינו חוקי. ברובן מופנים המשתמשים לטיפול כאלטרנטיבה לעונש.

גם מדינות כמו הולנד, שבעבר התירו את הרסן בנושא שימוש מריחואנה (למרות שלא שינו את המעמד הלא חוקי של השימוש בה), הבינו את ההשלכות הבעייתיות שלו ביחס להשפעת הקנאביס על האוכלוסייה והיותן אטרקציה לאוכלוסיות בעייתיות מחוץ למדינה, ולכן החלו לאחרונה להטיל מגבלות על המכירה והשימוש במריחואנה. בין היתר אסרה ממשלת הולנד על מכירה בקופי שופס לתיירים, על הרחקת הקופי שופס למרחק של לפחות 250 מטר מבתי ספר, בנוסף, מספר הקופי שופס צומצם מ 600 ל כ- 200 וכן לא ניתן רישיון לפתיחת קופי שופס במקום אלה שנסגרו.

5. "קנביס רפואי- זה אפילו עוזר... אז זה בסדר- מה אתם רוצים...הראו לי מחקר

שהתפרסם- שמריחואנה צמצמה גידולים ממאירים!"

השימוש במריחואנה לצרכים רפואיים מותרת רק למי שזקוק לה. כמו כל תרופה אחרת. יש לשימוש בה תופעות לוואי שאם את/ה חולה, השיקולים של "בעד ונגד" משתנים.

מדינת ישראל היא בין המדינות המובילות בעולם בכל הקשור לשימוש במריחואנה לצרכים רפואיים. אבל חשוב גם לדעת לעשות את האבחנה בין השימוש למטרות רפואיות ובין השימוש למטרות אחרות.

כידוע, יש שימוש נרחב במורפיום לצרכים רפואיים לאותם חולים הזקוקים לו. ברם, אף אחד לא חשב שזו סיבה לעשות לגליזציה לסם האופיום!

אנחנו בעד הרחבה אחראית של ההיתרים למריחואנה לצרכים רפואיים, אבל הדבר צריך להיעשות באחריות, על מנת שהמריחואנה לצרכים רפואיים לא תגיע לידיים הלא נכונות.

בדיוק כמו ריטלין, מריחואנה טובה למי שזקוק לה ועלולה לגרום נזק למי שמשתמש בה ללא צורך רפואי. ובדיוק כמו ריטלין, צריך לשמור על כך שלא תגיע לידי מי שלא זקוק לה למטרות רפואיות.

הניסיון להשתמש בהיתר לשימוש במריחואנה לצרכים רפואיים כחזר ללגליזציה כללית של המריחואנה יכול להוביל למצב בו גם מי שנזקק למריחואנה לצרכים רפואיים לא יקבל אותה.

6. "השימוש במריחואנה לצרכים רפואיים כקטליזטור ללגליזציה, יוביל למצב בו יפגעו האנשים הזקוקים למריחואנה הרפואית. יש אנשים שזה ממש עוזר להם (לאו דווקא חולים סופניים), אז מה אכפת לכם?"

קנאביס לצרכים רפואיים לא ניתן רק לחולים סופניים. מי שעומד בקריטריונים הרפואיים מקבל ומי שלא, לא! הרשות לא התנגדה ולא מתנגדת גם היום לשימוש בקנאביס לצרכים רפואיים, למי שעומד בקריטריונים שנקבעו.

7. "למה אלכוהול כן מותר על פי החוק, וסמים לא?"

אוי לנו אם המריחואנה תהיה נגישה חמינה כמו האלכוהול. העובדה שחומר אחד מסוכן מוגדר כחוקי, לא נותנת הכשר לחומר מסוכן אחר.

אסור להגיע לויכוח על מה יותר גרוע !!!

8. "למה סיגריות מותרות? זה יותר מזיק מקנביס, ואפילו ממית" ...

יש סטאטוס קוו לגבי חומרים מזיקים מותרים וכאלו שאסורים. נכון להיום המדינה פועלת נגד פרסום של סיגריות ואלכוהול על מנת להקטין את הצריכה שלהם ואוסרת באופן גורף

מכירה לקטינים. העובדה היא שסיגריות מזיקות ואין על כך מחלוקת הטענה שחומר מזיק אחד הוא חוקי לא נותנת הצדקה לחומרים מזיקים אחרת.

9. "למה לא להוציא גם את האלכוהול והסיגריות מחוץ לחוק" ?

מסיבות היסטוריות, חברתיות ודתיות הותר השימוש באלכוהול ובסיגריות במשך שנים רבות והמצב היום אינו מאפשר הפיכתן לבלתי חוקיות. לכן מנסים לצמצם את צריכתם ואת הנזקים שנגרמים כתוצאה משימוש בהם, במקום להוציאם אל מחוץ לחוק.

בשנות ה-20 ניסו בארצות הברית להוציא את האלכוהול אל מחוץ לחוק, במסגרת "חוקי היובש", ניסיון זה נכשל משום שהייתה זו גזירה שהציבור אינו יכול לעמוד בה, אנחנו לא רוצים להגיע עם המריחואנה למצב דומה.

10. "אני מכיר כל כך הרבה חברים שמשתמשים במריחואנה, ואין לזה שום השפעה על ההתנהגות שלהם"... (או: "אתם לגמרי מנותקים... אין לכם מושג כמה אנשים משתמשים, אני מכיר באופן אישי עורכי דין, שופטים, רופאים שמשתמשים, והכל סבבה, אין שום בעיה איתם".

הכל סבבה ! אבל אף פעם לא תדעו מה קורה בתוכו של אדם, האם הוא מכור ? האם הוא השיג בחיים מה שיכול היה להשיג ללא מריחואנה ?

מעבר לזה שהפגיעה לא זהה בכל אדם ואדם ואי אפשר לדעת מי יפגע יותר ומי פחות. אתם לא רוצים להיות אלו שהפגיעה בהם תהיה קשה.

לעיתים אנשים ירגישו את הנזק כשיחליטו להפסיק להשתמש, יבינו שאינם יכולים, כי בלי לשים לב הפכו למכורים.

חשוב לציין, ככל שמתחילים לצרוך סמים בגיל מוקדם יותר, הסכנה לפגיעה עולה.

11. "בואו נניח שקנביס יכול לפגוע בבני נוער, אז לפחות תאשרו שימוש מעל גיל 18, אנשים בוגרים יכולים וצרכים לקחת אחריות על מעשיהם"....

חשוב לציין, גם למבוגרים החומר מזיק. היום בני נוער לא יכולים חוקית לרכוש אלכוהול, אבל אחזי השימוש באלכוהול בקרב בני נוער, גבוהים מאוד.

כ-50% משתיית האלכוהול בקרב בני נוער הנה צריכה חברתית וכ-15% שתייה מופרזת - יותר מהמבוגרים שלכאורה קל להם יותר להשיג אלכוהול.

בנוסף, אחד מהגורמים המובילים לעלייה בשימוש במריחואנה על ידי בני נוער הוא החשיפה שלהם למבוגרים שמתמשים. לכן הדוגמה חייבת להגיע מהמבוגרים המשמעותיים. גם מבוגרים שעושים שימוש עצמי מדי פעם - מעבירים מסר מסוכן ביותר לאוכלוסיית הנוער הפגיע במיוחד. זה חוסר אחריות חברתית וציבורית. לגליזציה של מריחואנה למבוגרים, תהפוך את הסם, להרבה יותר אטרקטיבי ונגיש לבני נוער.

12. "שמענו אתכם ברדיו ובטלוויזיה אומרים שלא הייתם רוצים שרופא ש"עושה"

סמים יטפל בכם או בבן שלכם... אבל "רופא שותה" זה בסדר מבחינתכם?"
אנחנו לא מעוניינים ברופא/טייס/ גננת ששותים באותה מידה שאנחנו לא רוצים שהם יהיו תחת השפעת סמים. העובדה שאין חוק האוסר על שתיית האלכוהול, זו עדיין לא סיבה להתיר גם מריחואנה. חשוב לציין שיש חוקים המגבילים את השימוש בחומרים אלה לאנשים המשמשים כטייסים, נהגים ברכב ציבורי, מפעילי ציוד הנדסי כבד (מנופים וכו') וישנן תקנות המונעות שימוש בחומרים מסכנים בסיטואציות מסוימות.

13. "זה טבעי - צמח מהטבע".

אז מה? זה טבעי זה מזיק!!! גם פטריות הזיה הן טבעיות! מיטב הרעלים בעבר היו טבעיים וגם היום יש רעלים טבעיים למכביר. חוץ מזה שהטבעיות מוטלת קצת בספק. המריחואנה של היום, היא והרבה יותר עוצמתית ובעל השפעות חזקות, מאשר המריחואנה של לפני עשור, שניים, או של ימי ילדי הפרחים!

מאז שנות השישים ועד היום, הריכז של החומר הפעיל במריחואנה הכפיל את עצמו, בחלק מנגזרות המריחואנה, בעשרות אחוזים. לדוגמא: במקום 1% חומר פעיל במריחואנה ו-3-5% חומר פעיל בחשיש, כיום ניתן למצוא במריחואנה כ- 10-8% חומר פעיל, 20% חומר פעיל בחשיש ו-30% חומר פעיל בג'ראס ההודי. בקנביס הרפואי שלעיתים זולג, יכול להגיע הריכז ל-20-18% חומר פעיל.

14. "ריטלין יותר גרוע! ואתם נותנים אותו לכל אחד"....

לא נכון! ריטלין ניתן רק במרשם לאחר בדיקת רופא. נכון, יש זליגה של ריטלין והיא מזיקה ומסוכנת. כך עלול לקרות ביתר שאת במקרה של לגליזציה, בכל הקשור לזליגה של מריחואנה לשימוש בקרב ילדים ובני נוער.

15. "הקנביס מיצר רק הרגשת סוטול קלה ואז זה עובר"...

לפעמים זה עובר מהר ולפעמים זה עובר לאט יותר אתה אף פעם לא יודע על מה תיפול, מה יהיו תופעות הלוואי שתחוש לאחר שימוש, כיצד תרגיש – האם "סוטול קל", או דיכאון קשה יותר. נכון, בחלק מהמקרים זה סוטול קל, אבל יש חלק לא מבוטל של מקרים שהנזקים הם חמורים בהרבה. הסוטול הראשון השני והשלישי יכול להיות קל, אבל אולי בסוטול ה-11 תיפלו!?

בנוסף, חלק מהנזקים של צריכה חוזרת של הסם הם נזקים נפשיים ופיזיולוגיים שלא תמיד מורגשים דרך תחושת "סוטול".

16. 'אחד מכל שמונה ישראלים ניסו מריחואנה, אז כולם עברייניים בעינכם'?

החוק הוא שקובע מי הוא עבריין ומי לא. אנחנו יודעים מה מסוכן. לעשן מריחואנה זה מסוכן ומזיק. אנחנו לא רוצים לשכנע אתכם לא לעשן אך ורק בגלל החוק, אלא גם בגלל הנזק שהחוק מבקש לשמור עליכם מפניו.

17. "הטעון כי מריחואנה "פותחת שער" כבר נעזב ונטש".

נכון שחלק גדול ממשתמשי המריחואנה לא יעבור לסמים אחרים, אבל כמעט כל מי שהגיעו לשימוש בסמים אחרים, התחילו במריחואנה. ככל שאתה מתחיל להשתמש בגיל צעיר יותר, אתה נמצא בסיכון גבוה יותר להתמכרות, ומשם הדרך לסמים אחרים לא רחוקה.

18. "דה קרימינליזציה – 'חיה ותן לחיות'...."

המדינה מחויבת לא רק לתת לאזרחים שלה לחיות, אלא גם להגן על שלומם ובריאותם. זו הסיבה שאתם חייבים לחגור חגורות בטיחות, או לרכב על אופנוע עם קסדה זו הסיבה שהמדינה רוצה לשמור עליכם, גם מנזקי הסמים ובעיקר להגן על האוכלוסייה הצעירה של בני הנוער שהינם הפגיעים ביותר לסכנות המריחואנה.

19. "מה אכפת לכם מה אנשים עושים לגוף של עצמם? כל עוד הם לא פוגעים

באחרים"....

קודם כל אכפת לנו שאנשים לא יפגעו בעצמם. מעבר לדאגה, יש גם אינטרס ערכי – באיזה מדינה אנחנו רוצים לחיות? כיצד אנחנו רוצים שהאוכלוסייה שלנו תראה? בנוסף

לכך, קיים גם האינטרס הכלכלי. המדינה היא שצריכה בסופו של דבר לשאת בהוצאות הטיפול במי שפוגע בעצמו. כולנו נשלם את החשבון !!!

אף אחד לא חי בוואקום, פגעת בעצמך, אתה פוגע בסביבתך הקרובה, במשפחה הגרעינית שלך, אתה פוגע ביכולתך להיות אדם פרודוקטיבי וכך הלאה.

20. "תחנכו להשלכות/סכנות, והאדם יקבל החלטות על דעת עצמו - אל תנסו למנוע"

אנחנו כאן כדי לחנך, אבל פרט לחינוך והסברה, יש צורך גם בהרתעה ומניעה והחוק מסייע בכך. צמצום נזקי המריחואנה מורכב מפנים רבות, הסברה וחינוך לצד מניעה והרתעה.

21. 'אם קנביס יהיה חוקי - בני נוער לא יפנו לסמי פיצוציות שברור שהרבה יותר

גרועים ומסוכנים".

ההנחה שסמי פיצוציות הם יותר מסוכנים לא בהכרח נכונה בחלק מהמקרים. סמי פיצוציות הן אכן בעיה שמדינת ישראל פועלת היום באמצעים רבים כדי להתמודד איתה ועד כה הצליחה לצמצם אותה, אבל לא לחלוטין. צריך לזכור שלפי החקיקה הנוכחית, סחר בסמי הפיצוציות אינו חוקי, בדיוק כמו קנאביס. המטרה היא לצמצם את השימוש בחומרים מסוכנים, מריחואנה וסמי פיצוציות גם יחד.

22. "לא מדובר בסמים קשים".

אנחנו לא יודעים מה זה "קשה"? העובדה היא שמדובר בסם שעלול לגרום לנזקים קשים למי שמתמש בו. ילד שמאושפז בכפר גמילה, לא משנה לו אם הוא שם בגלל סם "קל" או "קשה". בשביל האמא והאבא שלו, הלב נקרע, העולם נעצר, והכאב והתמודדות קשים מנשוא...

"החלוקה של סמים ל'קלים' ו'קשים' היא לא נכונה ומעבירה רושם שיש סמים שאפשר לקחת ושיש סמים שעדיף לא לקחת. למעשה, כל הסמים נכנסים תחת קטגוריה של חומרים שמשפיעים באופן משמעותי על המוח. לכן, צריך לדעת מה יכול להתרחש במידה ולוקחים אותם"

23. "המדינה סתם רודפת אחרי האנשים הקטנים במקום להתמקד בקרטלי הסמים"

גופי האכיפה ובראשם המשטרה, ממקדים את מרב הפעילות שלהם בסוחרים. עובדה היא שלמרות אי החוקיות של המריחואנה, מעט מאוד כתבי אישום מוגשים כנגד משתמשים.

24. "כשמהו לא חוקי / אסור , אנשים מחפשים / רוצים אותו יותר. אם הוא יהפוך

לחוקי, תהיה פחות התלהבות סביב זה.."

העובדות אינן נכונות, ככלל רב האנשים שומרי חוק ונמנעים מלעשות דברים המפרים את החוק, אילו היה מריחואנה מותרת לשימוש היה היקף השימוש בו עולה. כמו כן השיח הליברלי על הלגליזציה כבר גורם לירידה בתחושת המסוכנות של הסם, ירידה שבמדינות שונות בעולם הובילה לעליה בשימוש, בעיקר בקרב בני נוער.

25. "רוב הציבור מעוניין או לפחות לא מסרב, שהקנביס יהפוך לחוקי".

הסקרים מציגים נתון חד משמעי כי מרבית האוכלוסייה אינה בעד לגליזציה. ברור שבצד התומכים בגליזציה יש ציבור הרבה יותר קולני, אבל אין בכך להעיד שמדובר ברוב. אם באמת הרוב ירצה בכך, זה ימצא ביטוי גם ברוב בכנסת לשינוי החקיקה הקיימת.

הסקר האחרון (2014) מראה כי יותר משני שליש מהאוכלוסייה אינה בעד לגליזציה (81% מבני נוער בגילאי 12-17, 28% מצעירים בגילאי 18-21 ו- 34% בלבד ממבוגרים בגילאי 22-40), בעוד שרק כרבע עד שליש מהאוכלוסייה תומכת בגליזציה (19% מבני הנוער, 28% מהצעירים ו-34% מהמבוגרים).

בינתיים חובה עלינו להמתין ולבחון את התוצאות של ההתמודדות החדשה עם הליגליזציה בקולורדו וושינגטון לפני שנעשה ניסויים על האוכלוסייה הישראלית.

26. "כל הטוענים שלכם תקפים לעכשיו כי הקנביס לא חוקי וזה קל לכם להסתתר

מאחורי החוק. עוד חמש-עשר שנים, כשהוא יהפוך לחוקי, מעניין מה תגידו אז".....

העמדה שלנו היא שקנאביס מזיק ושהפיכתו לחוקית תגדיל את כמות המשתמשים וכפועל יוצא את הנזק לחברה כולה. המצב החוקי, לא ישנה את דעתנו בדבר הנזק שצפוי למשתמשים ולחברה.

27. "ללא הג'וינט לא הייתי מגיע לאן שהגעתי – אפשר לגמרי לזכות את היצירה שלי

לטובתו"....

הדעות בקרב האמנים חלוקות, יש הטוענים שזה אכן הפרה אותם, יש הטוענים שזה לא השפיע ויש הטוענים שזה הזיק להם. כולנו מכירים אמנים שנפגעו כתוצאה משימוש בסמים (לדוגמא ג'ים מוריסון, אלביס פרסלי ועוד). סם הוא בהגדרה "משנה תודעה", יש מי שצריך לשנות תודעה בשביל ליצור, אבל זו בדיוק ההוכחה לכך שהוא מכור. כדאי

לדעת ליצור ללא שינוי תודעה. יש גם לא מעט אמנים שהגיעו להישגים, גם בזכות סמים והודו לאחר מכן שהסמים גרמו להם הרבה יותר נזק מתועלת. התלות בסם יוצרת סכנה.

28. "אנחנו אנשים מבוגרים, בעלי משפחה, עבודה וחיים נורמטיביים – לא מדובר פה בצרכני סמים קשים ותלותיים"....

ירידה בתפיסת המסוכנות יוצרת תחושת לגיטימציה להתנסות בקרב בני נוער, ובפועל הוכח במחקרים כי שיעורי השימוש עלו כתוצאה מירידת תחושת המסוכנות. מבוגר אמור להיות "דמות לחיקוי" בקרב בני נוער. מחקרים מראים כי הורים שמציבים גבולות ברורים ונותנים דוגמא אישית לילדיהם, התוצאה היא שהילדים צורכים פחות סמים.

[http://www.drugfree.org/join-together/commentary-leadership-education-\)
\(/and-a-new-approach-to-positive-youth-development](http://www.drugfree.org/join-together/commentary-leadership-education-/)and-a-new-approach-to-positive-youth-development)

הבעיה אינה במי שמעשן בערב במרפסת ומיד אחר כך הולך לישון ולא "עולה על ההגה" ואינו בא באינטראקציה עם הסביבה. הבעיה היא במסרים המועברים לבני הנוער. קרוב ל-20% מהמאושפזים בכפרי שיקום וטיפול בגילאים 15-25, הגיעו לשם בשל תלות במריחואנה.

הידוענים שמתגאים בכך שהם מעשנים או עישנו, מעבירים בכך מסר מסוכן לבני הנוער לפיו לא נורא לעשן, אבל מריחואנה מסוכנת, במיוחד לבני נוער, ואסור לנהל שיח שיוצר לגיטימציה לשימוש במריחואנה.